

JULIUS FINK

GEOGRÁFUS, AZ MTA TISZTELETI TAGJA

1918—1981

Mély fájdalommal és megrendüléssel vettük tudomásul azt a szomorú hírt, hogy JULIUS FINK professzor, a bécsi Egyetem Földrajzi Intézetének igazgatója, az Osztrák Tudományos Akadémia rendes tagja, a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Földrajzi Társaság tiszteletbeli tagja eltávozott körünkől.

Több mint negyedszázada tartó alkotó tudományos együttműködésünk mind az osztrák, mind a magyar, de — bátran mondhatjuk — a nemzetközi tudományos élet előbbrevitelében is igen gyümölcsöző és eredményes volt.

Az elmúlt két évtizedben csaknem minden évben együtt voltunk Európa és a világ szinte valamennyi löszterületén; az észak-amerikai Columbiái Platótól Eurázián át egész New-Zelandig, számos országban folytattunk közös kutatásokat.

Ezek során FINK professzort mint segítőkész, nagyszerű embert, a nemzetközi találkozókön pedig mint alkotó vitákat kezdeményező tudóst ismerhettem meg. Szakmai tudása, kivételes munkabírása lenyűgöző volt.

A bécsi Tudományegyetemen 1944-ben doktorált földtanból és földrajzból, majd az Egyetem Földtani Intézetében dolgozott KOBER professzor asszisztenseként. Később az Institut für Bodenforschung Földtani és Talajtani Tanszéke asszisztenseként a talajtérképezést és a negyedkorkutatást választotta fő feladatául. E munkakörben szerzett tapasztalatai alapján hívták meg a Szövetségi Talajértékelési Tanácsba, és irányította, szervezte Ausztria mezőgazdaságilag hasznosított területeinek talajtérképezési munkálatait 1969-ig.

A talajtérképezések során részletesen megismerte az egész ország természeti adottságait, és ennek alapján *kidolgozta Ausztria modern szemléletű talajgenetikáját*. Széles körű nemzetközi tapasztalateserét folytatott Európa számos országának pedológusaival.

Tudományos tevékenységének másik fontos területe a *negyedkor kutatás*. Ausztria legtermékenyebb talajai a fiatal negyedkori üledékeken, főként löszökön alakultak ki. Számos fontos törvényszerűséget állapított meg a löszös altalaj szerkezetéről, fizikai tulajdonságainak a környezeti viszonyokkal való szoros összefüggéséről. Úttörő módszertani, paleopedológiai elveket vezetett le a löszös rétegsorok negyedkori kronológiai tagolására. Ez irányú kutatási eredményei alapján már 1961-ben a Varsóban megrendezett INQUA kongresszuson az Európai Löszstratigráfiai Bizottság elnökévé választották. A Bizottság, amely 1969-től önálló Löszbizottsággá alakult, az ő vezetésével aktív tevékenységet fejtett ki Európában. A négy kongresszusi periódus (1961—1977)

között Európa valamennyi löszvidékkel rendelkező országában terepbejárásos bizottsági ülést szervezett. Ez időszak alatt Európa lösz szakértőit két ízben is hazánkba hozta tapasztalatcserére. J. FINK vezetésével készült el *Európa löszgenetikai térképe* és a fiatal löszök kronológiai tagolása. Ez irányú tudományos tevékenysége során oly szorosan együttműködött a magyar lösz- és negyedkorkutatókkal, hogy az INQUA Löszbizottságának vezetésére is magyar szakembert javasolt utódjául.

JULIUS FINK *széles látókörű természetföldrajzos* is volt. E téren a természeti tájökológiai kutatás irányzatának jelentős képviselője. 1969 óta mint a Bécsi Egyetem Földrajzi Intézetének vezető professzora a táj eltartó képességének vizsgálatában irányította munkatársait. E témában a magyar és az osztrák műszaki tudományos együttműködési szerződés keretében már évekkel ezelőtt közös kutatómunkát és tapasztalatcserét kezdeményezett az MTA Földrajz-tudományi Kutató Intézettel.

Tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága során minden időben arra törekedett, hogy a szocialista országok tudósainak eredményei ismertek és tudományos kapcsolataik folyamatosak legyenek a nyugati országok szakemberei felé. A tudományos kutatási eredmények elfogulatlan propagálásáért és értékeléséért a szakkörök egyöntetű elismeréssel adóztak FINK akadémikusnak.

A magyar tudományos életben, különösen a föld- és agrártudományok körében számos jóbarátja volt.

Emlékét, amely nemcsak értékes szellemi hagyatékában, de széles körű baráti körének emlékezetében is élő marad, kegyelettel megőrizzük.

PÉCSI MÁRTON
AZ MTA RENDES TAGJA